

Pécsváradi
Leányvásár

Pécsváradi Leányvásár

Pontosan nem lehet tudni, hogy a zömében kicsiny, zárt falvakban élő magyarság körében mikor honosodott meg a leányvásárok szokása. Ezeket általában a település templomának búcsúnapján tartották, többnyire nyár végén vagy ősszel, amikor a terményt már betakarították, és volt idő az ismerkedésre, kikapcsolódásra.

liek eljártak régebben a somogyi Andocsra és a bácskai Máriakönyveré, vagy Vodícára és különösen az utóbbi időben Gyüdre. A vásárok közül leányvásárnak számított a vajszlói Nagyasszony-napi, a sellyei és a pécsi vásár. Az egyik leghíresebb leányvásár azonban kétségkívül a zengővárkonyi volt, ahol Lukács napján, azaz október

volt a fiatalság találkozására leányvásárokat tartani. Természetesen itt sem lehetett szó dévajkodásról, de akik nyáron meglátták egymást, most megismerkedhettek, de sok esetben bizony a szülők nézték ki a maguk számára a menyet vagy a menyasszonyt, és inkább a vagyon, valamint a fogláló számított, semmint a fiatalok érzelmei.

Az sms-ben udvarlás és a társkereső honlapok virágkorában ritkán gondolkozunk el azon, hogy régen vajon hogyan ismerkedhettek a fiatalok. A paraszti közösségek múltjával foglalkozó kutatásokból azonban tudjuk, hogy az illem és az erkölcs komoly gátat emelt a legények elé, akiknek alig volt módjuk arra, hogy leányokkal találkozhassanak, előttük „páváskodhassanak”, és egyál-

talán megismerhessék egymást. Az egyik ilyen ritka alkalom volt a mecseki és sárközi fiatalok számára a zengővárkonyi Lukács-napi leányvásár, amely bár már régóta Pécsváradra került, szokásai is megváltoztak, ám még mindig nagy számban vonzza a látványosságra vágyókat.

A Kárpát-medence minden táján megtaláljuk ezeket az eseményeket, de az aprófalvas Baranyában különösen sok maradt fenn egészen a 20. századig. Az ormánságiaké volt szeptember 14-én, siklósodonyi, a reformátusoké pedig a Baranya és Somogy határán tartott domolosi Kisasszony-napi leányvásár. A katolikus baranyai lakosok leghíresebb leányvásárának az oroszait tartották Szent Mihály napján, míg a Tolna megyeiekéinél inkább a csicsói pusztatemplom búcsúja és a szekszárdi szüreti vásár dívott. Mindkét megye-

18-án összegyűlt a környék református lakossága, hogy újbórral és gesztenyével ünnepeljenek. A 20. század közepén Váraljáról még gyalog jöttek át a népek, a Sárközből pedig kocsin érkeztek a rokonok a mulatságra. Nem hiába, mert nagy ünnep volt ez, ekkor zárult a gesztenyeszüret, amire tekintettel előtte hetekig iskolaszünetet tartottak, a gyerekek nagy öröme.

Mivel a legény és a leány közötti közvetlen ismerkedést illetlennek tartották, sok helyütt még az utcán sem beszélhettek egymással, nagy szükség

Sok szerelem tört ketté az évszázados erkölcsök érlelte paraszti szokásrendszeren.

Várkony mellett a közeli Pécsváradon is volt alkalom a táncra, ahol pezsgő állatvásárokat tartottak. Ilyen alkalmakkor dél körül egy sátorban megszólalt a siklósnagyfalusi rezesbanda, és váraljai, belvárdi és várkonyi lányok sétáltak saját viseletükben fel-alá. 1966-ban a két rendezvényt összevonták, és innentől Pécsváradra került át a híres leányvásár. A program lassan megváltozott, és egyre inkább a

hagyományörzés ünnepévé vált a pécsvárad Lukács-nap, ahol a környék legelismertebb csoportjai mutatták be produkcióikat. 1976-ban például a hoszszúhetényi együttes egy helyi lakodalmassal, a „Förösztés” szokásának bemutatásával szerzett aranyérmet, amely szerint az esküvő után, de még a vacsora előtt a községi kútnál a nász-nép szeme láttára a menyecske megmosdatta urát.

A pécsvárad Leányvásár ma is a térség egyik legfontosabb kulturális

rendezvénye, ahol fiatal és idős egyaránt jól érzi magát, mert a színvonalas programokból mindenki kedvére válogathat. A kézműves- és kirakodó vásár mellett természetesen van mód a bálózásra, majd a három napos rendezvényt végül egy közös ösztánc zárja a főtéren, amelyen szintén mindenki részt vehet. Aki még nem találta meg a párját, az kerekedjen fel Pécsváradra, mert a Leányvásár talán éppen neki tartogat életre szóló kalandot.

LEJEGYZETTE: DR. VARGA SZABOLCS

Pécsvárad Leányvásár

2012.

október 18–21.

Október 18., csütörtök

Német emlékkő koszorúzási ünnep-sége külsheimi vendégekkel

Október 19., péntek

1700 „Pécsvárad Leányvásár viseletei régen és ma” kiállítás megnyitója

Megnyitja: dr. Andrásfalvy Bertalan
Megtekinthető november 10-ig a művelődési ház nyitvatartási idejében.

Október 20., szombat

9.00 Pécsvárad Városi Fúvószenekar csalogatója a város terein
13.00 órakor köszöntőt mond dr. Bíró Ferenc, Pécsvárad város polgármestere

A rendezvényt megnyitja Horváth Zoltán országgyűlési képviselő
Színes vásári szöttek:

„Ízek tere – Borok tára” a Szentháromság téren – közben helyi és vendég amatőr együttesek bemutatói a téren felállított színpadon
15.00 Lúdas Matyi a BM EGYMI Pécsvárad tagintézménye tanulóinak előadása

A műsorban fellépnek pécsvárad csoportok

(FORDAN Pécsvárad Csoportja, Eurodance Pécsvárad Csoportja, Ritmus és Mozgás Szakkör, KJ ÁMK Német Nemzetiségi Óvodája, THAI BOX bemutató, Zengő-Várad Zenekar)

Este táncház az alábbi zenekarok közreműködésével:

Köpüfa, Üzenet a kertből

Október 21., vasárnap

9.30 Pécsvárad Ifjúsági Zenekar csalogatója

10.00 órakor Menettánc a Szentháromság térről

10.15 „Szerelmem-ébredtő” az Európa téren

10.30 órától fellépnek Báta, Buzsák,

Decs, Izmény, Himesháza Pécsvárad, Pörboly, Véménd, Zengővárkony települések hagyományörző népi együttesei és dalkörei a művelődési központ előtti és a Szentháromság téren
11.00 Vitéz László és az ördögök vásári bábjáték a Fabula Bábszínház (Budapest) előadásában

15.00 Leányvásár Szépe és Legszebb párja választás

Sárközi ösztánc

16.00 ZENGŐ-REZEK – a környék fúvószenészeiből alakult 100 tagú zenekar műsora

18.00 Gála

21.00 Leányvásári bál – zenél a Harold zenekar

Belépő: 21–22.00 1.000 Ft
22–23.00 1.500 Ft
23–03.00 2.000 Ft

A nap folyamán színes vásári szöttek: „Ízek tere – Borok tára” a Szentháromság téren – közben helyi és vendég amatőr együttesek bemutatói a téren felállított színpadon

Kísérőprogramok mindkét nap:

Kézműves bemutatók és foglalkozások az uszoda folyosóján.

Szervezők:

Kodolányi János ÁMK Fülep Lajos Művelődési Központja

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

További információ:

Művelődési Központ

7720 Pécsvárad, Kossuth u. 31.

Telefon: 72/465-123,

e-mail: muvhaz@pecsvarad.hu

www.pecsvarad.hu

A rendezvényt támogatta:

